

Στον «ΜΕΤΡΟΝΟΜΟ» που κυκλοφορεί
(Οκτώβριος / Δεκέμβριος 2010)

Συνέντευξη
με τον Γιώργο Σταυρακάκη

Αφορμή γι' αυτή την κουβέντα στάθηκε η κυκλοφορία του νέου σου cd «Χάρτινες πόλεις». Πες μου δυο λόγια γι' αυτή την δουλειά και την παραγωγή που, αν δεν κάνω λάθος, έγινε εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό. Έτσι δεν είναι;

Ναι, έτσι είναι. Είναι μια παραγωγή που έγινε στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Sementina, ένα μικρό χωριουδάκι στο νότο της Ελβετίας.

Ήταν για μένα μια πρωτόγνωρη εμπειρία. Να σου πω βέβαια ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που συνεργαζόμουν με τον παραγωγό μου Marco Zarra, έχουν υπάρξει κοινές συναυλίες και συμμετοχές μου στη δισκογραφία του, αλλά σ' αυτή την περίπτωση είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω πόσο διαφορετικά οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν μία μουσική παραγωγή, πόσο μεθοδικά και με φοβερή συνέπεια. Αυτό νομίζω ήταν για μένα ένα μεγάλο κέρδος, ίσως πιο σημαντικό ή, εν πάση περιπτώσει, εξίσου σημαντικό με την ίδια την παραγωγή.

Καινούργιος δίσκος λοιπόν, για άλλη μία φορά σε χαμηλούς τόνους, αλλά με μία θεματική που διεισδύει βαθιά σε πρόσωπα και καταστάσεις που μας περιβάλλουν.

Κάποια στιγμή ήθελα να γράψω για πρόσωπα της πόλης, για φιγούρες που ζουν και κινούνται ανάμεσά μας, αλλά που σχεδόν περνούν απαρατήρητες. Που υπάρχουν σαν μουτζούρες στην άκρη των ματιών μας, μα που ωστόσο όλο και πληθαίνουν και γίνονται η κυρίαρχη εικόνα στην καθημερινότητά μας. Είναι πράγματα και καταστάσεις που δεν μπορείς πια να προσπεράσεις. Αυτές είναι οι «Χάρτινες πόλεις» που ως τραγουδοποιός τις «έχτισα» για να στεγάσω μέσα σ' αυτές τις στρατιές των θλιμμένων και μαζί οργισμένων ανθρώπων.

Γιώργος Σταυρακάκης

"Οικοδομώ τα τραγούδια μου
πάνω σε φευγαλέες ματιές και υποψίες"

Κάτω από τον τίτλο "Χάρτινες Πόλεις" στεγάζονται τα καινούργια τραγούδια του Γιώργου Σταυρακάκη.

Μετά από το "Ρεσάλτο", τα "Γυάλινα Φτερά", τις "Απουσίες", το "Carousel" αλλά και τις συμμετοχές του τραγουδοποιού σε παραγωγές που κυκλοφορούν στο εξωτερικό, όπως το "In giro una vita" και το "Ritatti" του Marco Zarra, παρουσιάζει τις "Χάρτινες Πόλεις". Τραγούδια που αφηγούνται μικρές και μεγάλες ιστορίες καθημερινών ανθρώπων, πίσω από τη βιτρίνα της πόλης.

Τι είναι αυτό που σπρώχνει έναν τραγουδοποιό να λειτουργεί πολλές φορές και ως ρεπόρτερ;

Όπως είπα και πριν, συμβαίνουν πράγματα γύρω σου που δεν μπορείς εύκολα να προσπεράσεις. Στην αρχή υπάρχει μια φευγαλέα ματιά που ούτως ή άλλως έχει μία ιδιαίτερη αξία στον κόσμο του δημιουργού. Σ' αυτές τις φευγαλέες ματιές, στις υποψίες, οικοδομώ συνήθως τα τραγούδια μου. Υπάρχουν όμως και γεγονότα, καταστάσεις, που δεν μπορείς να αγνοήσεις, παράδειγμα τα γεγονότα του Δεκέμβρη του 2008 που θέλω να πιστεύω προβλημάτισαν όλη την κοινωνία, δεν θα μπορούσαν να αφήσουν απέξω τον δημιουργό. Ξέρεις, κάποιες φορές έχεις χρέος να καταθέσεις άποψη και ο κόσμος απαιτεί από εμάς να το κάνουμε.

Νομίζεις ότι το τραγούδι, η μουσική, η ποίηση, η τέχνη γενικότερα μπορεί να αλλάξει τον κόσμο ή έστω τις μικρές ή μεγάλες κοινωνίες που ζούμε;

Πιστεύω ότι η τέχνη είναι απαραίτητη για να μπορούμε να ζούμε οικοδομώντας μέσα μας κόσμους αδιαπραγμάτευτους, συναισθήματα και σκέψεις που κάτω από άλλες συνθήκες δεν θα μας παρουσιάζονταν. Έρχεται λοιπόν η τέχνη και μας δίνει εκείνη την υπόσταση που πρέπει προκειμένου να μην υποταχτούμε πλήρως στο υποσυνείδητο, στα ζωώδη ένστικτα που κουβαλάμε μέσα μας. Η τέχνη είναι εκείνη που μας δημιουργεί τα αποθέματα δύναμης και συναισθημάτων για να ονειρευόμαστε και να παλεύουμε για έναν καλύτερο κόσμο. Βλέπεις, όσες φορές η ανθρωπότητα επαναστάτησε απλώς γιατί ο άνθρωπος ήταν εξαθλιωμένος, ξαναγυρίσαμε στην ανθρωποφαγία. Απ' τις ορδές του Σπάρτακου μέχρι τους κολίγους της τσαρικής Ρωσίας η ιστορία επαναλαμβάνεται γιατί το κίνητρο αυτών των επαναστάσεων ήταν χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο, είχε να κάνει μόνο με την εξαθλίωση των ανθρώπων.

Να ξανάρθουμε στις «Χάρτινες πόλεις» και γενικά στην τραγουδοποιία σου. Είσαι ένας καλλιτέχνης που, απ' ό,τι φαίνεται, δεν ακολουθείς τα εκάστοτε μουσικά ρεύματα αλλά μένεις σταθερός στη χαμηλόφωνη κλασική μπαλάντα, ενίοτε και με ηλεκτρικές ροπές. Νομίζεις ότι αυτό το είδος τραγουδιών το αγκαλιάζει όσο θα έπρεπε το ραδιόφωνο;

Κοίταξε να δεις, τα ραδιόφωνα ακολουθούν τις δικές τους ταχύτητες οι οποίες δεν είναι βέβαια ξεκομμένες από το γενικό παρακμιακό τοπίο που βιώνουμε. Απ' τη στιγμή που στα ραδιόφωνα εν είδει μουσικών παραγωγών αλλά και διευθυντών προγραμμάτων μπήκαν άνθρωποι με μοναδικό στόχο τις ακροαματικότητες και το κέρδος, ήταν επόμενο να δημιουργηθεί αυτό το τεράστιο πρόβλημα με τους αποκλεισμούς, τα play list αλλά και όλη αυτή τη διαπλοκή με εταιρείες, μάνατζερ συναυλιών και όλους εκείνους που παρασιτούν και ασελγούν πάνω στο ελληνικό τραγούδι. Αυτό πρέπει σύντομα να αλλάξει και είμαι σίγουρος ότι θα αλλάξει, γιατί το ακροατήριο γνωρίζει πολύ καλά πια πώς παίζεται αυτό το παιχνίδι. Υπάρχουν βέβαια και ραδιόφωνα που στέκονται αξιοπρεπώς στον ραδιοφωνικό χάρτη. Έτσι κι αλλιώς το διαδίκτυο έχει φέρει τα πάνω κάτω και πολλοί είναι εκείνοι που με την ουρά στα σκέλια μας αδειάζουν τη γωνία. Αρκετά φάγανε κάποιοι και αρκετά προβληθήκανε κάποιοι άλλοι. Θέλω να πιστεύω ότι μέσα από αυτή την πολυδιάστατη κρίση θα ξεπηδήσει μια άλλη Ελλάδα και όλοι μας θα επαναπροσδιορίσουμε τις ζωές μας και τις στάσεις μας.

Αλήθεια, πώς λειτουργεί και με ποια αποθέματα δύναμης και έμπνευσης μπορεί ένας καλλιτέχνης να δημιουργήσει μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον; Εννοώ αυτή την πολυδιάστατη κρίση όπως επισήμανες.

Η αλήθεια είναι ότι οι καλλιτέχνες είναι μοναχικοί άνθρωποι. Φυσικά δεν είναι ξεκομμένοι από την κοινωνία αλλά παράλληλα έχουν δημιουργήσει έναν δικό τους κόσμο - καταφύγιο, για να μπορούν απερίσπαστοι από όσα συμβαίνουν γύρω τους να αρθρώνουν λόγο και να καταθέτουν έργο. Αυτός ο κόσμος θα πρέπει να περιφρουρείται συνεχώς από τους ίδιους έτσι ώστε να μπορούν μ' ένα ψύχραιμο βλέμμα να βγαίνουν ως δημιουργοί αλώβητοι από αυτό που συμβαίνει γύρω τους, εννοώ στο δημιουργικό κομμάτι, γιατί ως άνθρωποι υφίστανται και εκείνοι όλες τις συνέπειες που πληρώνει η κοινωνία και μάλιστα αν θέλεις σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άλλους ανθρώπους γιατί ο βιοπορισμός τους εξαρτάται από τα πνευματικά τους προϊόντα. Όταν αυτά λοιπόν λόγω των συνθηκών μπαίνουν σε χαμηλή προτεραιότητα, καταλαβαίνεις ότι η καθημερινότητά τους γίνεται ακόμη πιο δύσκολη.

Ποια είναι η γνώμη σου για τη σύγχρονη ελληνική μουσική σκηνή και γενικά είσαι από αυτούς που πιστεύουν ότι το ελληνικό τραγούδι περνάει κρίση;

Πιστεύω ότι καλά τραγούδια γράφονταν και πάντα θα γράφονται. Οι Έλληνες δημιουργοί διαθέτουν πολύ ταλέντο που είναι η βασική προϋπόθεση για να έχεις το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Παρακολουθώ τα νέα παιδιά που λειτουργούν αρκετά διαφορετικά από τη δική μου γενιά αλλά και από τους πιο παλιούς από μένα. Εννοώ ότι διακρίνω μία ευκολία, όχι πάντα βέβαια, στην παραγωγή

της δουλειάς τους. Για παράδειγμα, φαίνεται να μη δίνουν τόση μεγάλη σημασία στους στίχους ή στην ερμηνεία των τραγουδιών. Δεν ξέρω πού οφείλεται αυτό ή μάλλον υποψιάζομαι, αλλά αυτό είναι μια μεγάλη κουβέντα. Από την άλλη δεν φαίνεται να υπάρχει ένα ρεύμα, έχω την αίσθηση ότι κανείς δεν ακούει τον άλλον, δεν συζητάνε οι δημιουργοί μεταξύ τους, δεν υπάρχει μια αγωνία για το πού πάει το πράγμα, καμιά παρεμβατικότητα. Όλα αυτά τα παιδιά είναι έρμαιοι στα χέρια μάνατζερς και δισκογραφικών εταιρειών. Ο καθένας κοιτάζει την πάρτη του και φαίνεται να μην είναι διατεθειμένοι να προσπαθήσουν λίγο παραπάνω για να βελτιωθούν οι συνθήκες κάτω απ' τις οποίες δημιουργούν και δημοσιοποιούν τις δουλειές τους. Γι' αυτό το φαινόμενο βέβαια εμείς οι παλιότεροι δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών.

Επιστροφή στις «Χάρτινες πόλεις» που είναι, αν θυμάμαι καλά, η πέμπτη δισκογραφική σου δουλειά. Ήθελα να σταθώ λίγο στον τίτλο και στο ομώνυμο τραγούδι. Γιατί χάρτινες;

Α, εδώ υπάρχει ένα παιχνίδι με τα χρώματα, τα ξεθωριασμένα βλέμματα των ανθρώπων, τους ίδιους τους ανθρώπους που λες και δεν έχουν υπόσταση αλλά πάνε κι έρχονται σαν πολύχρωμα καρτούν, τους μετανάστες που αντιμετωπίζονται σαν μουτζούρα στον καθρέφτη των αυτοκινήτων μας και ανάμεσα σ' όλα αυτά ένας πιτσιρικάς αποσβολωμένος και οργισμένος με ό,τι συμβαίνει γύρω του. Ε, κάποια στιγμή όλο αυτό το πράγμα εύκολα καίγεται.

Είναι εμφανές ότι αναφέρεσαι στα γεγονότα του Δεκέμβρη. Άλλωστε μέσα σ' αυτή τη δουλειά υπάρχουν και δύο τραγούδια, ο «Δεκέμβρης» και το «Ένας ψίθυρος για τον Αλέξανδρο»...

Βέβαια αναφέρομαι στον Δεκέμβρη και στο ξέσπασμα αυτών των παιδιών και φυσικά η δολοφονία του Αλέξανδρου ήταν η αφορμή για ό,τι ακολούθησε. Όλη αυτή η ιστορία είναι ένα καζάνι που βράζει. Νομίζω ότι από εκείνη τη νύχτα άρχισε να γεννιέται κάτι καινούργιο που θα πάρει βέβαια χρόνο για να σχηματιστεί και να μας φανερωθεί.

Τέλος, θα 'θελα να σε ρωτήσω πώς βλέπει τον εαυτό του στο αύριο ο τραγουδοποιός και ποιητής Γιώργος Σταυρακάκης.

Η πιο δύσκολη ερώτηση. «Κανένας δεν ξέρει το αύριο τι θα μας φέρει» που λέει κι ο Μάλαμας. Δεν συνηθίζω να κάνω μακρόπνοα σχέδια. Ξέρω ότι η ανάγκη μου να γράφω πράγματα είναι κάτι που θα με ακολουθεί σ' όλη μου τη ζωή, γιατί έχω μάθει να ζω μ' αυτή την ανάγκη. Όλο αυτό βέβαια έχει και μια πρακτική αξία, πρωτίστως για να είμαι εγώ καλά. Δημοσιοποιώ όμως πράγματα όταν έχω κάτι να πω γι' αυτό και η παρουσία μου στη δισκογραφία δεν είναι τόσο συχνή. Όσο περνάνε τα χρόνια γινόμαστε όλοι μας πιστεύω πιο σοφοί και ταυτόχρονα πιο τρυφεροί και λιγότερο ιδιοτελείς. Άλλωστε, τα πιο όμορφα και σημαντικά πράγματα σ' αυτή τη ζωή είναι εδώ για να τα ζήσουμε και όχι για να μας ζήσουν.

